

f. in de uitlegging der oorkonden van de Israëlitische en van de Christelijke godsdienst;

g. in de geschiedenis der leerstellingen van de Christelijke godsdienst;

h. in de wijsbegeerte van de godsdienst;

i. in de zedekunde.

2°. enz. als Commissie van Rapporteurs.

Art. 31a.

a. Het begin te lezen:

» Aan *minstens ééne* universiteit moet bovendien », enz.

b. *godsdienstwetenschap* veranderen in *godgeleerdheid*;

c. De laatste alinea:

» *Wij behouden ons voor* », enz.

te doen vervallen.

Art. d.

Het woord *godsdienstwetenschap* te veranderen in *godgeleerdheid*.

Art. 75a.

te lezen:

» Het eerste examen voor het doctoraat in de godgeleerdheid betreft:

a. de geschiedenis der leer van God;

b. de geschiedenis der godsdiensten in het algemeen;

c. de geschiedenis der Israëlitische en oud-Christelijke letterkunde;

d. de geschiedenis der Christelijke Kerk.

Art. 75b.

te lezen:

Het tweede examen voor het doctoraat in de godgeleerdheid betreft:

a. de uitlegging der oorkonden van de Israëlitische en van de Christelijke godsdienst;

b. de geschiedenis van de Israëlitische godsdienst;

c. de geschiedenis der leerstellingen van de Christelijke godsdienst;

d. de wijsbegeerte van de godsdienst;

e. de zedekunde.

Art. 128.

weg te laten het tweede gedeelte der eerste alinea, zijnde de woorden:

Dit subsidie — uitgetrokken.

's Hage, Maart 1876.

VAN NAAMEN VAN EEMNES.

[18. 29.]

LIJST van voorgestelde amendementen. (Vervolg van stuk n°. 19.)

Amendementen op Titel II (Hoofdstuk II—IV), Titel III en IV.

Art. 30. Amendement der Commissie van Rapporteurs (n°. 2).

De heeren KAPPEYNE VAN DE COPPELLO c. s. willen de artt. 30 en 31 laten wegvallen (n°. 27).

Na art. 30, amendementen der Commissie van Rapporteurs tot invoeging van drie nieuwe artikelen:

art. 30a (n°. 2 en n°. 9);

art. 30b (n°. 2);

art. 30c (n°. 2);

Na art. 32 amendement van de heeren KAPPEYNE VAN DE COPPELLO c. s. tot invoeging van een nieuw art. 32a (n°. 27).

Art. 33. Amendement der Commissie van Rapporteurs (n°. 2).

Sub-amendement hierop van den heer SAAYMANS VADER (n°. 20).

Sub-amendement van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES (n°. 28).

Art. 34. Amendement der Commissie van Rapporteurs (n°. 2).

Sub-amendement hierop van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES (n°. 28).

Na art. 34, amendement der Commissie van Rapporteurs tot invoeging van een nieuw art. 34a (n°. 2).

Sub-amendement daarop van den heer OLDENHUIS GRATAMA (n°. 7).

Sub-amendement van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES (n°. 28).

Art. 40. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Art. 41. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Art. 42. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Art. 43. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Amendement der heeren DES AMORIE VAN DER HOEVEN en HAFMANS (n°. 18).

Art. 44. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Art. 45. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Art. 48. Amendement van den heer GODEFROI (n°. 25).

Art. 50. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Na art. 50, amendementen van den heer JONCKBLOET tot invoeging van twee nieuwe artikelen: artt. 50a en 50b, (stuk n°. 3).

Art. 51. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Art. 54. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Amendement der heeren DES AMORIE VAN DER HOEVEN en HAFMANS (n°. 18).

Art. 55. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Amendement der heeren DES AMORIE VAN DER HOEVEN en HAFMANS (n°. 18).

Art. 56. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Amendement der heeren DES AMORIE VAN DER HOEVEN en HAFMANS (n°. 18).

Art. 57. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

De heeren DES AMORIE VAN DER HOEVEN en HAFMANS willen dat artikel laten wegvallen (n°. 18).

Art. 58. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Art. 64. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Art. 65. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Art. 66. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Na art. 67, amendement van den heer JONCKBLOET tot invoeging van een nieuw artikel: art. 67a (n°. 3).

Art. 68. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Art. 70. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

Art. 73. Amendement van den heer JONCKBLOET (n°. 3).

De Commissie van Rapporteurs stelt voor om al de artikelen van Hoofdstuk IV (art. 74—123) te vervangen door:

art. a (n°. 2 en n°. 9).

art. b (n°. 2).

Sub-amendement hierop van den heer ROMBACH (n°. 5).

art. c

art. d

art. e

art. f

(stuk n°. 2).

Art. 74. In geval van verwerping van het amendement der Commissie van Rapporteurs:

amendement van den heer OLDENHUIS GRATAMA (n°. 7);

amendement der heeren VAN NISPEN TOT SEVENAER en DES AMORIE VAN DER HOEVEN (n°. 16).

Art. 75. Amendement van den heer ROMBACH (n°. 5).

Na art. 75 stelt de Commissie van Rapporteurs, ingeval van verwerping harer amendementen op het geheele hoofdstuk, de invoeging voor van twee nieuwe artikelen:

art. 75a (n°. 2).

Sub-amendement daarop van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES (n°. 28).

art. 75b (n°. 2).

Sub-amendement daarop van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES (n°. 28).

Art. 77. Amendement van heer OLDENHUIS GRATAMA (n°. 7).

Amendement van den heer DE BRUYN KOPS (n°. 16).

Art. 81. Amendement van den heer DE BRUYN KOPS (n°. 16).

Art. 82. Amendement van den heer DE BRUYN KOPS (n°. 16).

Art. 83. Amendement van den heer DE BRUYN KOPS (n°. 16).

Art. 84. Amendement van den heer ROMBACH (n°. 5).

Art. 85. Amendement van den heer ROMBACH (n°. 5).

Art. 86. Amendement van den heer ROMBACH (n°. 5).

Art. 87. Amendement van den heer ROMBACH (n°. 5).

Art. 93. Amendement van den heer ROMBACH (n°. 5).

Art. 94. Amendement van den heer ROMBACH (n°. 5).

Amendement van den heer TEDING VAN BERKHOUT (n°. 5).

Art. 95. Amendement van den heer ROMBACH (n°. 5).

Amendement van den heer TEDING VAN BERKHOUT (n°. 5).

Na art. 95 amendement van den heer ROMBACH tot invoeging van een nieuw art. 95a (n°. 5).

Art. 98. Amendement van den heer TEDING VAN BERKHOUT (n°. 5).

Art. 100. Amendement van den heer ROMBACH (n°. 5).

Art. 111. Amendement der heeren VAN NISPEN TOT SEVENAER en VAN DER HOEVEN (n°. 18);

Art. 112. De heeren VAN NISPEN TOT SEVENAER en DES AMORIE VAN DER HOEVEN willen dit artikel doen vervallen (n°. 18),

Art. 113. Amendement der heeren VAN NISPEN TOT SEVENAER en DES AMORIE VAN DER HOEVEN (n°. 18);

Art. 120. Amendement van den heer ROMBACH (n°. 5).

Achter art. 123 stelt de heer JONCKBLOET voor, een nieuw artikel in te voegen: art. 123a (n°. 3).

Achter art. 126 stelt de heer JONCKBLOET de invoeging voor van een nieuw artikel: art. 126a (n°. 3).

Achter art. 127 stelt de heer JONCKBLOET een nieuw artikel voor: art. 127a (n°. 3).

Art. 128. Bij verwerping der amendementen van de Commissie van Rapporteurs op hoofdstuk IV, stelt zij voor een amendement op dat artikel (n°. 2).

Sub-amendement van den heer VAN NAAMEN VAN EEMNES (n°. 128).

Art. 129. Onder hetzelfde voorbehoud als boven stelt de Commissie van Rapporteurs een amendement op dit artikel voor (n°. 2).

Art. 131. Ook hier stelt de Commissie van Rapporteurs, onder voorbehoud als boven, een amendement voor (n°. 2).

Art. 132. Op dit artikel stelt de Commissie, onder voorbehoud als boven, een amendement voor (n°. 2).

Art. 134. Amendement van den heer VAN WASSENAER op de 1ste alinea (n°. 10 en n°. 16).

Amendement van hetzelfde lid op de 2e alinea (n°. 10 en n°. 16).

Amendement van hetzelfde lid op de 3de alinea (n°. 10 en n°. 16).

Art. 135. Amendement van den heer ROMBACH (n°. 5).

Art. 136. Amendement der heeren DES AMORIE VAN DER HOEVEN en HAFMANS (n°. 18).

Art. 142. Amendement van den heer DE BRUYN KOPS (n°. 16).

[18. 30.]

GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET. *Nota van wijzigingen.*

Art. 14.

Om tot leeraar aan een gymnasium benoemd te kunnen worden, wordt gevorderd, behalve een getuigschrift van goed zedelijk gedrag, afgegeven door het hoofd van het bestuur der gemeente of gemeenten, waar men gedurende de twee laatste jaren heeft gewoond;

a. voor de grieksche en latijnsche talen en letterkunde de graad van docter in de klassieke letterkunde;

b. voor de nederlandsche taal- en letterkunde de graad van docter in de nederlandsche letterkunde;

c. voor de fransche, hoogduitsche en engelsche talen het bezit eener acte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in die vakken;

d. voor de geschiedenis de graad van docter in de klassieke letterkunde of die van docter in de nederlandsche letterkunde;

e. voor de aardrijkskunde de graad van docter in de nederlandsche letterkunde;

f. voor de wiskunde en de natuurkunde de graad van docter in de wis-, natuur- en sterrekunde;

g. voor de scheikunde de graad van docter in de scheikunde;

h. voor de natuurlijke historie de graad van docter in de aard- en delfstofkunde of die van docter in de plant- en dierkunde;

i. voor de Hebreeuwsche taal- en letterkunde de graad van docter in de semitische letterkunde.

Tot het geven van dit onderwijs zijn ook benoembaar de Nederlandsch Israëlitische en Portugeesch Israëlitische godgeleerden van den eersten en tweeden rang en godsdienstonderwijzers van den hoogsten en middelsten rang;

k. voor de gymnastiek het bezit eener acte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in dat vak.

Tot het geven van het onderwijs, hierboven vermeld onder a, b, e, f, g, h en i, zijn ook benoembaar zij, die voldaan hebben:

voor a aan het examen vermeld in art. 103;	
" b " " " " " " " 107;	
" e " " " " " " " 107;	
" f " " " " " " " 94	
" g " " " " " " " 94;	
" h " " " " " " " 98;	
" i " " " " " " " 105;	

Tot het geven van het onderwijs, hierboven vermeld onder b, d, e, f, g en h zijn ook benoembaar zij, die in het bezit zijn van akten van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in die vakken aan eene hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus.

Voor de rectoren en conrectoren, met uitzondering der conrectoren van progymnasia, wordt de graad van docter gevorderd.

112 bis.

Zij, die gedurende den loop hunner universitaire studien van studievak veranderen en examens wenschen af te leggen in eene andere faculteit dan die, waarvoor zij ingevolge art. 10 of 11, het getuigschrift verwerven, zijn

verplicht, naar gelang hunner studien, aan de faculteit der letteren of aan die der wis- en natuurkunde de bewijzen te geven, dat zij voldoende kennis bezitten van hetgeen, waarin zij bij het verkrijgen van het getuigschrift niet zijn geëxamineerd.

[18. 31.]

VOORGESTELDE AMENDEMENTEN.

De heer GODEFROI heeft, als sub-amendement op het amendement van de heeren KAPPEYNE VAN DE COPPELLO C. S., strekkende om in het wets-ontwerp een nieuw art. 32 a op te nemen, voorgesteld om de redactie daarvan aldus te doen luiden:

Art. 32 a.

Aan de gemeente Amsterdam wordt toegestaan het Athenaeum Illustre tot universiteit in te rigten, mits deze voldoe aan al de eischen, bij de wet ten opzichte van den omvang van het onderwijs, de promotien, de examina en de toelating daartoe voor de Rijksuniversiteiten gesteld en bovendien de aanstelling der hoogleeraren aan Onze bekrachtiging worde onderworpen.

Bij voldoening aan de genoemde eischen heeft deze universiteit ten aanzien van de door haar te verleenen doctorale graden en af te nemen examina gelijke regten, als de Rijksuniversiteiten.

De heeren KAPPEYNE VAN DE COPPELLO C. S. hebben in de zitting van den 17den Maart verklaard dit sub-amendement over te nemen, zoodat de voorgestelde redactie in de plaats treedt van hun amendement, voorkomende op n°. 27 der gedrukte stukken.

De heer CORVER HOOFT heeft in de zitting van 17 Maart verklaard, de amendementen, voorgesteld door de Commissie van Rapporteurs, strekkende tot het brengen eener wijziging in art. 30 van het wets-ontwerp en tot inlating van de nieuwe artt. 30 a, 30 b en 30 c, voorkomende op bladz. 2 en 3 van n°. 2 der gedrukte stukken, welke amendementen door die Commissie waren ingetrokken, als de zijne over te nemen en dus op nieuw voor te stellen.

[18. 32.]

ONTWERP VAN WET, voor zoover het tot op 17 Maart 1876 was aangenomen.

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens art. 194 der Grondwet het hooger onderwijs moet worden geregeld door de wet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

TITEL I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1.

Hooger onderwijs omvat de vorming en voorbereiding tot zelfstandige beoefening der wetenschappen en tot het bekleeden van maatschappelijke betrekkingen, waarvoor eene wetenschappelijke opleiding vereischt wordt.

Art. 2.

De scholen van hooger onderwijs worden onderscheiden in openbare en bijzondere.